

VERENIGING HEEMKUNDE AMBT EN STAD DELDEN

Jaarverslag 2024

Het jaarverslag van de Vereniging Heemkunde Ambt en Stad Delden geeft aan wat de vereniging het afgelopen jaar heeft gedaan. Tevens gaat het over het gang van zaken van de Stichting Historisch Centrum Hof van Twente, die per 1 juni 2024 is opgeheven en waarvan de activiteiten door de Vereniging zijn voortgezet.

De activiteiten van Heemkunde Ambt en Stad Delden zijn in een aantal categorieën onder te brengen:

- Lezingen
- Het Streekarchief
- Het uitgeven van het periodiek Onder de Linden
- Projecten

Lezingen

18 januari heeft **Gerhard Post** een lezing gehouden met de titel "**Bepaalde Grenzen**".

Gerhard Post is deskundig op het gebied van de oude marke- en gemeentegrenzen en geregeld in het nieuws wanneer er weer oude markestenen gevonden of herplaatst zijn. Zo is er in Ambt en Stad Delden het afgelopen jaar een aantal stenen herplaatst en zijn er bij verscheidene stenen borden geplaatst.

8 februari heeft **Joop Weber** een lezing gehouden met de titel "**Het mooie van de Twentse taal**".

Joop Weber was veertien jaar wethouder in Stad Delden (1982-1996) en van 2003-2006 in de gemeente Hof van Twente. Hij is de oud- voorzitter van de Kreenk vuur de Twentse Sproak maar nog altijd zeer betrokken bij de activiteiten. Zo is hij redactielid van het kwartaalblad van de Kreenk, de 'Bodbreef'.

19 maart heeft professor **dr. Gert Jan Hospers** een lezing gehouden met als titel: "**Stad en land in Twente: verleden, heden en toekomst**".

Prof. dr. Gert-Jan Hospers is bijzonder hoogleraar bij de afdeling Geografie, Planologie en Milieu van de Radboud Universiteit en sinds 2024 ook gasthoogleraar aan de Universität Münster.

Daarnaast is hij directeur van Stad en Regio, een stichting die zich inzet voor stedelijke en regionale ontwikkeling op menselijke maat.

Hij houdt zich bezig met economische thema's in stad en regio, city- en regiomarketing en plattelandsvraagstukken.

16 oktober heeft **René Rorink** een lezing gehouden over de "**Horigheid in Twente**".

René Rorink is een echte deskundige op dit gebied. Van zijn hand verscheen het boek "Verbonden door de echte", over de horigheid in onze omgeving.

Horigheid, zo leerden we op school, was een soort slavernij waarbij boeren woonden en werkten op het land van hun heer.

19 november heeft **Cor Trompetter** een lezing gehouden over de "**Geschiedenis van Twente**".

Cor Trompetter (1956) studeerde geschiedenis en wetenschapsfilosofie. Hij doet sinds 1990 onderzoek naar de geschiedenis van Twente, van de zestiende tot het midden van de 19e eeuw. Als voorlopig sluitstuk van zijn onderzoek publiceerde hij vorig jaar 'Geschiedenis van Twente 1528-1870. Van oorlogsgebied tot industrieel centrum.'

Jaarvergadering

11 april 2024 vond de jaarvergadering plaats in buurtcentrum 't Kempke in Wiene. Er waren slechts 13 leden aanwezig.

Inzameling oud papier in Ambt Delden

In een schuur op het adres Rijksweg 7 in Ambt Delden wordt oud papier ingezameld. Enkele malen per jaar wordt dit met behulp van een aantal vrijwilligers in een container geladen. De vereniging krijgt hierdoor een mooie bedrag in kas.

Onder de Linden

Het periodiek van de vereniging "Onder de Linden" wordt tweemaal en soms driemaal per jaar uitgegeven, in mei en november. Het blad begint nu aan zijn negende jaargang en heeft een mooie vormgeving en een boeiende inhoud.

In het juninummer stonden onder meer artikelen over het huis Langenhorst, de Wienersteeg en Deldense zoeaven in het pauselijke leger.

In het novembernummer stonden onder meer artikelen over 100 jaar Lamers, voedselgebrek in Delden in de 18^e eeuw en over de Olympische tennisster Kea Bouman.

Streekarchief

Het Twents Streekarchief (TSA) was een onderdeel van de Stichting Historisch Centrum Hof van Twente. Het bestuur van de Stichting vormde al enige jaren met dezelfde mensen het bestuur van de Vereniging Heemkunde Ambt en Stad Delden, sinds 2019 de nieuwe naam van de Vereniging Heemkunde Ambt Delden.

Per 1 juni 2024 is de Stichting opgeheven en werd het Streekarchief een onderdeel van de Vereniging.

Het Streekarchief is sinds 9 dec 2009 gehuisvest in het souterrain van de openbare bibliotheek aan Stadshagen 200 te Delden. Het archief beschikt over 120 m2 vloeroppervlak, waarvan 20 meter in een aparte ruimte (keuken / kantoor). In die ruimtes staan 32 stellingen met elk 4 planken van 1.20 m. lengte, in totaal 154 meter plankruimte.

In de catalogus staan ongeveer 9000 titels van informatiedragers, onder meer boeken en CD-Roms, die zich in de kasten bevinden. Daarmee komen we op de hoofdzaken waarmee dit archief zich bezig houdt: Genealogie, Historie van de regio en de Beeldbank.

Het archief draait volledig op ongeveer 18 vrijwilligers. In de loop van het jaar namen enkele vrijwilligers afscheid en kwamen er nieuwe mensen bij.

Het afgelopen jaar mochten wij veel bezoekers verwelkomen.

- Genealogie. In ons archief kunnen bezoekers hun stamboom uitzoeken aan de hand van onder andere veel gebonden kopieën van doopboeken. Hierbij kunnen onze vrijwilligers hulp bieden. Via de mail kunnen er ook genealogische vragen gesteld worden.
- Historie van de regio. Het archief beschikt over een groot aantal boeken, die de regionale geschiedenis bestrijken.
- Beeldbank. In ons computersysteem beschikken wij zes- à zevenduizend foto's van Ambt en Stad Delden. Een deel is op de website van Collectie Overijssel in te zien (Mijn Stad Mijn Dorp), maar

het meeste bij ons in het archief. Dit fotobestand wordt wekelijks aangevuld.

Enkele verenigingen hebben hun archief bij ons ondergebracht: 't Nut (alleen de periode vanaf 1945) en de IJclub Delden.

De vereniging Heemkunde Ambt Delden heeft in het verleden 123 mappen met gegevens over boerderijen in Ambt Delden samengesteld. Daarin is uitgebreide informatie te vinden over eigenaren en bewoners van erven in de zeven buurtschappen.

In het archief bevindt zich een aantal stukken, die van de gemeente Hof van Twente in bruikleen zijn. Het zijn voorwerpen uit de oude gemeenten Ambt Delden en Stad Delden waaronder de ambtsketens van deze voormalige gemeenten.

ICT

Veel tijd steken onze vrijwilligers in de ICT om het systeem op peil te houden.

Er staan zes computers in onze ruimte, waarop veel historisch en administratief werk verricht wordt. In 2025 zal er enige nieuwe apparatuur aangeschaft worden.

Project Twickel

Redmer Alma, de archivaris van Twickel, stelde ons voor samen een project op te starten. Het gaat om het uitzoeken van namen van personen, die in dienst van Twickel zijn geweest of diensten voor Twickel hebben verricht. Aan de hand van die namen wordt er gezocht naar mensen, vaak familie, die nog verhalen kunnen vertellen over deze (voor)ouders in hun relatie tot Twickel. Op dit moment worden in het huisarchief van Twickel met hulp van een aantal van onze archiefmedewerkers rekeningenboeken doorzocht om de lijst met namen zo volledig mogelijk te krijgen.

Informatie over de vereniging

Vereniging Heemkunde Ambt en Stad Delden
Stadshagen 200 (bibliotheek), 7491 NP Delden
Tel. nr. 074 – 34 94 191

www.heemkundedelden.nl

E-mail: info@heemkundedelden.nl

KvK: 40076233

IBAN NL09 RABO 0322 1831 62

De vereniging is een ANBI – Algemeen Nut Beogende Instelling

Openingstijden: woensdag en donderdag: 13.30 – 17.30 uur

1e en 3e vrijdag van de maand: 13.30 – 17.00 uur

Aantal vrijwilligers: ca. 25 (Inclusief bestuursleden)

Aantal leden: ca. 250 (Inclusief vrijwilligers)

Bestuur:

Johan Sander - voorzitter

Robert Platenkamp - secretaris

Marten van Wijhe - penningmeester

Ina Ruepert - beheerder van het streekarchief

Bas Boer - voorzitter van de Stichting tot 1-6-2024

Maarten Hermanussen